

Faux Pas Test

(Volwassenen versie)

V. Stone & S. Baron-Cohen

Vertaald door:
A.A. Spek & I.A. van Berckelaer-Onnes

Versie diagnosticus

1. Onderweg naar huis stopte Jan bij het benzinestation om te tanken. Hij gaf de caissière zijn creditcard. De caissière haalde de kaart door de machine op de toonbank. 'Sorry', zei ze 'de machine accepteert je kaart niet'. 'Hmm, dat is gek', zei Jan. 'Nou, dan betaal ik maar met contant geld'. Hij gaf haar twintig euro en zei: 'ik heb de tank gevuld met ongelood.'

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Jan dat de machine zijn kaart niet zou accepteren toen hij de kaart aan de caissière gaf?

Hoe denkt u dat Jan zich voelde?

Controle vragen:

Wat ging Jan kopen toen hij stopte in het verhaal?

Waarom betaalde hij contant?

2. Julia nam haar hond, Does, mee naar het park. Ze gooide een stok voor hem om te halen. Toen ze daar een tijdje waren kwam Petra, een buurvrouw van haar, langs. Ze kletsten een paar minuten. Toen vroeg Petra: 'Ga je richting huis? Vind je het leuk om samen te lopen?' 'Natuurlijk', zei Julia. Ze riep Does, maar die had het druk met duiven achterna zitten en kwam niet. 'Het lijkt erop dat hij niet klaar is om te gaan', zei ze. 'Ik denk dat we hier blijven'. 'OK', zei Petra, 'dan zie ik jullie later wel weer'.

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Petra toen dat Julia niet met haar naar huis zou lopen toen ze haar uitnodigde?

Hoe denkt u dat Petra zich voelde?

Controle vragen:

Waar had Julia Does mee naartoe genomen in het verhaal?

Waarom liep ze niet met haar vriendin Petra mee?

3. Janna had een belangrijke rol in het schooltoneelstuk van het afgelopen jaar en ze wilde heel graag dit jaar de hoofdrol. Ze nam acteerlessen en in het voorjaar deed ze auditie voor het toneelstuk. Op de dag dat de uitslag werd opgehangen ging ze voordat de les begon op de lijst kijken wie er mee mocht doen. Ze had de hoofdrol niet gekregen en had in plaats daarvan een kleine, onbelangrijke rol gekregen. Ze kwam haar vriendje tegen in de hal en vertelde hem wat er was gebeurd. 'Wat vervelend voor je', zei hij, 'Je bent vast teleurgesteld'. 'Ja', antwoordde Janna, 'Ik moet gaan beslissen of ik deze rol neem'.

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist het vriendje van Janne toen hij haar tegen kwam in de hal dat zij de rol niet gekregen had?

Hoe denkt u dat Janna zich voelde?

Controle vragen:

Welke rol kreeg Janna in het verhaal?

Wat voor een rol had ze het vorige jaar?

Wat zei haar vriend?

4. Kim's neef, Stefan, zou op bezoek komen en Kim had speciaal voor hem een appeltaart gemaakt. Na het avondeten zei ze: 'Ik heb speciaal voor jou een taart gemaakt. Hij is in de keuken'. 'Hmmm', antwoordde Stefan. 'Hij ruikt heerlijk! Ik hou heel erg van taart, behalve van appeltaart natuurlijk.'

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Toen hij de taart rook, wist Stefan toen dat het een appel taart was?

Hoe denkt u dat Kim zich voelde?

Controle vraag:

Wat voor taart had Kim gemaakt in het verhaal?

Hoe kenden Kim en Stefan elkaar?

5. Jeanette kocht voor haar vriendin Anne een kristallen vaas als huwelijkscadeau. Anne gaf een grote bruiloft en er waren te veel cadeaus om te onthouden wie wat gegeven had. Ongeveer een jaar later kwam Jeanette op een avond bij Anne eten. Jeanette liet per ongeluk een fles wijn vallen op de kristallen vaas en de vaas brak in kleine stukjes. ‘Het spijt me heel erg, ik heb de vaas gebroken’, zei Jeanette. ‘Maak je niet druk’, zei Anne, ik heb hem toch nooit mooi gevonden. Iemand heeft hem aan me gegeven op mijn bruiloft’.

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Kon Anne zich herinneren dat Jeanette haar de vaas gegeven had?

Hoe denkt u dat Jeanette zich voelde?

Controle vraag:

Wat gaf Jeanette Anne voor haar bruiloft in het verhaal?

Hoe kwam het dat de vaas brak?

6. Op basisschool 'de vuurhaven' was er een verhalenwedstrijd. Iedereen was uitgenodigd om mee te doen. Verschillende vijfde klassers deden mee. Kristien, een vijfde klasser, was erg tevreden over het verhaal dat zij had ingeleverd voor de wedstrijd. Een paar dagen later werd de uitslag van de wedstrijd bekend gemaakt: Kristien haar verhaal had niks gewonnen en een klasgenoot, Job, had de eerste prijs gewonnen. De volgende dag zat Kristien op een bankje met Job. Ze keken naar zijn beker die hij als eerste prijs gewonnen had. Job zei: 'het was zo makkelijk om die wedstrijd te winnen. Alle andere verhalen in de wedstrijd waren vreselijk slecht'. 'Waar ga je je beker neerzetten?' vroeg Kristien.

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Job dat Kristien een verhaal had ingeleverd bij de wedstrijd?

Hoe denkt u dat Kristien zich voelde?

Controle vraag:

Wie won de wedstrijd in het verhaal?

Won het verhaal van Kristien iets?

7. Tim was in een restaurant. Hij morste per ongeluk wat koffie op de vloer. 'Ik zal een andere kop koffie voor u halen', zei de ober. De ober bleef even weg. Jos was een andere klant in het restaurant en stond bij de caissière te wachten om te betalen. Tim ging naar Jos toe en zei: 'ik heb wat koffie gemorst bij mijn tafel. Kunt u het opweilen?'

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Tim dat Jos een andere klant was?

Hoe denkt u dat Jos zich voelde?

Controlevraag:

Waarom stond Jos in het verhaal bij de caissière?

Wat morste Tim?

8. Ellen was aan het wachten bij de bushalte. De bus was laat en ze stond er al een lange tijd. Ze was 65 en ze werd er moe van om zo lang te staan. Toen de bus eindelijk kwam was hij vol en er waren geen zitplaatsen vrij. Ze zag een buurman, Paul, staan in het middenpad van de bus. 'Hallo Ellen', zei hij. 'Stond je al lang te wachten?' 'Ongeveer 20 minuten', antwoordde ze. Een jonge man die zat stond op. 'Mevrouw, zou u mijn plaats willen hebben?'

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Paul toen Ellen in de bus stapte hoe lang ze had gewacht?

Hoe denkt u dat Ellen zich voelde?

Controle vraag:

Waarom was Ellen 20 minuten aan het wachten bij de bushalte in het verhaal?

Waren er zitplaatsen vrij in de bus toen zij instapte?

9 Rogier was net begonnen bij een baan op een nieuwe werkplek. Op een dag was hij in de koffiekamer aan het praten met een nieuwe vriend, André. ‘Wat doet jouw vrouw?’ vroeg André. ‘Ze is advocaat’, antwoordde Rogier. Een paar minuten later kwam Carla binnen in de koffiekamer, ze zag er geïrriteerd uit. ‘Ik had zojuist een vreselijk telefoongesprek’, vertelde ze aan hen. ‘Advocaten zijn allemaal zo arrogant en hebberig. Ik kan ze niet uitstaan’. ‘Wil je even komen om deze verslagen na te kijken?’ vroeg André aan Carla. ‘Nu niet’, antwoordde ze, ‘Ik heb mijn koffie nodig’.

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Zo ja: vraag:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?

Wist Carla dat de vrouw van Rogier advocaat was?

Hoe denkt u dat Rogier zich voelde?

Controle vraag:

Wat deed de vrouw van Rogier voor werk in het verhaal?

Waar waren Rogier en André aan het praten?